

DIABETOLOGUI PROFESORIUI O. MINKOVSKIUI ATMINTI – NAUJAS PAŠTO ŽENKLAS

Spalio 20 dieną Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejuje susirinko gausus būrys gydytojų endokrinologų, kitų sričių specialistų pagerbti iškilią medicinai nusipelnusią asmenybę – diabetologą prof. Oskarą Minkovskį (Oskar Minkowski). 2012 m. sukanka 90 metų, kai pirmą kartą buvo išgrynintas ir gydymui pradėtas vartoti gyvulinis insulinas, kuris nuo mirties gelbsti daugelį cukriniu diabetu sergančių žmonių. Lietuvos sveikatos mokslų universitetas ir Endokrinologijos klinika inicijavo pašto ženklą, skirtą vienam žymiausių pasaulio diabetologų prof. O. Minkovskiui, išleidimą.

Pašto ženklą pristatyme dalyvavo LSMU Senato pirmininkas, LSMU Medicinos akademijos kancleris prof. Vilius Grabauskas, Europos diabeto tyrimo asociacijos (EASD) angl. *European Association for the*

Study of Diabetes) prezidentas prof. A. J. M. Boltonas (A. J. M. Boulton) iš Jungtinės Karalystės, šios organizacijos vykdytysis direktorius V. Jurgensas (V. Jörgens) iš Vokietijos, LSMU akademinė bendruomenė. ▶ 2 p.

Spaudos konferencijos dalyviai iš kairės: Endokrinologijos klinikos doktorantas gyd. endokrinologas Jonas Čeponis, Lietuvos endokrinologų draugijos pirmininkas prof. Antanas Norkus, Lietuvos pašto spaudos skyriaus viršininkas Ervinas Vaišnora, EASD vykdytysis direktorius Viktoras Jurgensas, Mančesterio (UK) ir Majamio (US) universitetų docentė Loreta Vileikytė, EASD prezidentas prof. Andrewas Boltonas, LSMU MA Endokrinologijos klinikos vadovė ir Endokrinologijos instituto direktorė prof. Rasa Verkauskienė, LSMU kancleris ir Senato pirmininkas prof. Vilius Grabauskas, Jungtinės Karalystės ambasadorius Lietuvoje Jo Ekselencija Davidas Huntas, Lietuvos diabeto asociacijos prezidentė Vida Augustinienė, LSMU MA Endokrinologijos klinikos diabetologas ir administratorius dr. Vladimiras Petrenko (pagrindinis renginio organizatorius)

ŠV. LUKO ŠVENTĖ – APIE PASIŠVENTIMĄ IR APSISPRENDIMĄ

Šventojo evangelisto Luko dieną, spalio 18-ąją, Kauno klinikų bendruomenė – administracijos atstovai, gydytojai, slaugytojai, pacientai bei studentai – rinkosi į Klinikų koplyčią paminėti tradicinės šventės – gydytojų globėjo dienos.

Eglė Žemaitienė

Tradiciškai šv. Mišių liturgijai vadovavo Jo Ekselencija Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, kasmet šv. Luko dieną atvykstantis į Kauno klinikas. Koncelebravo Kauno klinikų kapelionai: kun. Nerijus Šmerauskas, kun. Tomas Trečiokas, kun. Julius Grigonis ir Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijos klebonas mons. Vytautas Grigaravičius. Arkivyskupas pakvietė dalyvius šv. Mišių metu maldoje prisiminti visus, dirbančius dėl kenčiančiųjų. Šv. Mišiose giedojo Kauno klinikų moterų vokalinis ansamblis „Kolegės“. Šv. Lukas – vienintelis iš evangelistų, nepažinojęs Jėzaus, išsilavinęs graikas, gimęs Antiochijoje, pagal profesiją – gydytojas. Gyveno I amžiuje, atsivertęs į krikščionybę tapo

pirmųjų apaštalų, ypač šv. Pauliaus, mokiniu, bendradarbiu ir pasekėju. Šv. Lukas – ne tik gydytoju, tačiau pagal tradiciją – ir menininkų globėjas. Lukas užrašė išgelbėjimo žinią trečiojoje, šv. Luko Evangelijoje bei Apaštalų darbuose, kurios išskirtinis bruožas – didelis džiaugsmas ir optimizmas. Homilijoje arkivyskupas šv. Mišių dalyviams kalbėjo apie pasišventimą ir apsisprendimą svarbiausioms gyvenimo vertybėms. „Šv. Lukas buvo kankinys, todėl liturgijos spalva šiandien raudona. Už Evangelijos skelbimą jis sumokėjo tikrai didelę kainą“, – kalbėjo arkivyskupas ir priminė Evangelijos istoriją apie jaunuolį, kuriam Jėzus pasakė parduoti visą turta, išdalyti viską vargšams ir tik tada sekti paskui jį.

▶ 2 p.

JE arkivyskupas Sigitas Tamkevičius ir koncelebruojantys kunigai.

Autorės nuotr.

NEINVAZINIS ULTRAGARSINIS INTRAKRANIJINIO SPAUDIMO MATAVIMAS

Birželio mėn. LSMU MA Neurologijos klinikos gydytojas Vaidas Matijošaitis apgynė daktaro disertaciją „Neinvazinių ultragarsinių intrakranijinio spaudimo matavimo metodų klinikinė vertė“, mokslo šaka – neurologija. Disertacijos vadovė – LSMU MA Neurologijos klinikos vadovė prof. Daiva Rastenytė. Sveikiname daktarą ir „Ave vita“ skaitytojams prašome papasakoti ne vien apie neinvazinių ultragarsinių intrakranijinio spaudimo matavimo metodų klinikinę vertę...

Dr. Vaidas Matijošaitis.

Asmeninė nuotr.

Džiuljeta Kulvietienė

Pasirinkti mediciną ir domėtis aukščiausia gyvybės stadija – žmogumi, būsimas gydytojas nusprendė mokydamasis paskutinėse mokyklos klasėse. Nuo mažens domėjosi biologija, gamta, gyvūnais, imponavo kaimynystėje gyvenanti entomologė (rinko vabzdžius, drugius).

„Mokyklos suole įgyti anatomijos pradmenys sudomino, vertė susimąstyti, atsirado noras padėti sergančiam žmogui, viltis galbūt kažką pakeisti jo gyvenime“, – prisimena dr. V. Matijošaitis.

Kauno medicinos universiteta V. Matijošaitis baigė 2001 m. ir įgijo medicinos magistro kvalifikacinį laipsnį ir gydytojo profesinę kvalifikaciją. 2001–2002 m. dirbo Prienų ligoninėje. 2002–2006 m. – Kauno klinikose ir įgijo gydytojo neurologo profesinę kvalifikaciją. 2007–2011 m. – doktorantūros studijos LSMU Neurologijos klinikoje. Nuo 2006 m. rugpjūčio mėn. V. Matijošaitis dirba LSMU MA Neurologijos klinikoje gydytoju neurologu ir atlieka ultragarsinius kaklo bei galvos smegenų kraujagyslių tyrimus (EKSS, TKD). „Kodėl – neurologija? – pasitikslina dr. V. Matijošaitis. – Todėl, kad mažiausiai supratau šią sritį ir man buvo įdomu – norėjosi gilintis. Norisi suprasti, kaip gi vyksta sudėtingi procesai žmogaus galvos smegenyse. Šio susidomėjimo tęsinys – doktorantūra ir neinvaziniai metodai, kurie kliniškai dar nėra taikomi, kol kas tai daugiau eksperimentinė stadija. Neinvazinių ultragarsinių matavimų ir kitų neinvazinių intrakra-

nijinio spaudimo matavimų kol kas dar tyrimų stadija. Iki šiol pagrindinis intrakranijinio spaudimo matavimas yra invazinis būdas pamatuoti pragrežus skyles kaukolėje ir įstūmus daviklius į smegenų skilvelius.“

Nusprendęs užsiimti moksline veikla, V. Matijošaitis nuo 2005 m. pradžios iki 2006 m. vidurio buvo mokslinis bendradarbis tarptautinėje programoje EROS (Europos insulto registras). 2006 m. balandžio mėn. tobulinosi VU Santariškių ligoninėje kursuose „Neinvaziniai galvos smegenų kraujotakos ligų diagnostiniai metodai: EKSS, TKD, TKSS“.

Būsimas medicinos mokslų daktaras 2009 m. lapkričio mėn. konferencijoje „Neurosonologija 2009“ pateikė pranešimą „Neinvaziniai intrakranijinio spaudimo matavimo metodai“ ir klinikinį atvejį „Pasikartojantys praeinantieji smegenų išemijos priepuoliai“. Doktorantūros studijų metu (2007–2011 m.) pristatė stendinius pranešimus tarptautinėse mokslinėse konferencijose Tiubingene (Vokietija), San Franciske (JAV), Barselonoje (Ispanija), Rygoje (Latvija) ir Madride (Ispanija) bei žodinį pranešimą Vašingtone (JAV) neinvazinio intrakranijinio spaudimo tema. Nuo 2008 m. V. Matijošaitis yra Neurosonologijos bei Kauno krašto neurologų draugijų narys, šiuo metu eina lektoriaus pareigas gydytojų kvalifikacijos kėlimo kursuose „Kaklo ir galvos smegenų kraujagyslių ultragarsiniai tyrimai“.

2010 m. V. Matijošaitis tobulinosi kursuose Tiubingene (Vokietija)

„Transkranijinė sonografija sergantiems Parkinsono liga bei kitais ekstrapiramidiniais sutrikimais“.

2012 m. vasarą apgynė mokslo daktaro disertaciją „Neinvazinių ultragarsinių intrakranijinio spaudimo matavimo metodų klinikinė vertė“. Dr. V. Matijošaitis sako esąs daug kam labai dėkingas už palaikymą, pagalbą ir supratingumą, o pirmiausia – savo šeimai: vaikams ir žmonai Kristinai.

„Mano darbo tikslas buvo įvertinti kelis neinvazinius metodus, palyginti juos tarpusavyje, nustatyti neinvazinių ultragarsinių intrakranijinio spaudimo matavimo metodų klinikinę vertę“, – sakė dr. V. Matijošaitis ir patikslino, kad 82 pacientams buvo atlikti 92 matavimai.

„Jaučiuosi ir esu dėkingas savo disertacinio darbo vadovei prof. Daivai Rastenytei, kuri man padėjo apsispręsti, pasirinkti temą. Prof. D. Rastenytė savo, kaip mokslininkės, pavyzdžiu įkvėpė. Profesorės dėka pamaciau, koks turi būti tikrasis mokslas ir mokslininkai, kurie kelia daug klausimų bei nebijo nepatogių klausimų“, – sakė dr. V. Matijošaitis. Idėjiniu lyderiu pasirenkant temą vadina Neurologijos klinikos Periferinės nervų sistemos ir neurorau- meninių ligų sektoriaus vadovą doc. Kestutį Petrikonį, taip pat sakosi dėkingas visam klinikos kolektyvui – už viską.

„Mano darbas nebūtų pavykęs be Kauno technologijos universiteto (KTU) mokslininkų pagalbos ir prof. Armino Ragauskio konkrečiai. Jo išradimas – neinvazinis intrakranijinio spaudimo matuoklis. Toks prietaisas apskritai yra pirmasis pasaulyje, – apie savo mokslinio darbo temą „krikštą“ pasakoja dr. V. Matijošaitis. – Taip susiklostė, kad kai ieškojau savo darbo temos, į kliniką skaityti paskaitą apie galimybes matuoti neinvazinį intrakranijinį spaudimą atvyko prof. A. Ragauskas. Po šios paskaitos man atsirado didelis noras išbandyti šį paskaitoje minėtą naują prietaisą, jo veikimą, patikimumą, tikslumą. Taip pradėjome darbą, bendradarbiaujant kartu su KTU.“

Dr. V. Matijošaitis pasakojo, kad prof. A. Ragauskio išrastas neinvazinis intrakranijinio spaudimo matuoklis yra pirmasis prietaisas pasaulyje (patentuotas), kuriuo galima matuoti absoliučiaisiais vienetais (milimetrų absoliučio stulpelyje). Kito tokio aparato pasaulyje nėra. Kiti neinvaziniai matavimo metodai gali suteikti informacijos tik apie spaudimo galvoje padidėjimą arba normą.

„Intrakranijinio spaudimo matavimas yra svarbus sprendžiant gydymo taktiką daugelio ligų, tokių kaip galvos smegenų traumos, subarahnoidinės kraujosruvos, smegenų insultai ir kitos, – sakė dr. V. Matijošaitis, paprašytas papasakoti apie disertaciją. – Šiuo metu pasaulyje nėra tikslaus ir patvirtinto klinicinei praktikai neinvazinio IKS matavimo metodo. Šio mokslinio tyrimo tikslas yra nustatyti neinvazinių ultragarsinių intrakranijinio spaudimo matavimo metodų klinikinę vertę. ▶ 4 p.

REKTORATO POSĖDYJE. 2012 M. SPALIO 15 D.

PRITARTA PAVASARIO SEMESTRO REZULTATAMS

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto rektoratas, išklauses fakultetų dekanų informaciją, nutarė pritarti 2011–2012 m. m. pavasario semestro rezultatams. AVE VITA informacija

ŠV. LUKO ŠVENTĖ – APIE PASIŠVENTIMĄ IR APSISPRENDIMĄ

◀ 1 p. Jaunuolis labai nusiminė, nes turėjo daug turto. Ganytojas priminė, kad šv. Lukas paliko viską, tačiau šiuolaikiniam žmogui tai sunku suprasti – šiandien galime skelbti Evangeliją ir gyventi krikščioniška gyvenimą ir taip, kai turime namus, darbą, pajamas, važinėjame automobiliais. Tačiau arkivyskupas pabrėžė, kad krikščioniška žinia skelbiantis žmogus turi būti aiškiai apsisprendęs, kuo jis vadovaujasi ir kas jam svarbiausia, kad jokia kita vertybė nebūtų svarbiau už Dievą. Taip pat ganytojas priminė ir šv. Luko draugystę su šv. Pauliumi ne tik tada, kai jo veikla klestėjo,

bet ir tada, kai pastarasis buvo įkalintas ir laukė mirties. „Kaip dažnai mes draugaujame su tais, iš kurių kažko tikimės. Tokia draugyste galima lengvai suabejoti. Tačiau kai lieki draugas to, kuriam nutiko bėda ir kuris laukia mirties – tuomet draugystė yra tikra. Šv. Lukas skelbė Gerąją naujieną, kurios esmė – žmogus pašauktas amžinajam gyvenimui. Juk šis, žemiškasis, žmogaus gyvenimas taip pat yra prasmingas,“ – kalbėjo arkivyskupas metropolitas S. Tamkevičius. Į šv. Mišių liturgiją aktyviai įsitraukė medikų bendruomenė – skaitė šv. Mišių skaitinius ir maldavimus, nešė prie altoriaus atnašas.

DIABETOLOGUI PROFESORIUI O. MINKOVSKIUI ATMINTI – NAUJAS PAŠTO ŽENKLAS

◀ 1 p. Renginyje taip pat dalyvavo ir Lietuvos gydytojai diabetologai bei Lietuvos endokrinologų draugijos, Lietuvos diabeto, Lietuvos vaikų ir jaunimo diabeto asociacijų vadovai. Lietuva yra pirmoji pasaulyje valstybė, kuri išleido profesoriumi O. Minkovskiui skirtą pašto ženklą. Pašto ženklą autoriai yra dailininkas Vaclovas Butrimas ir grafikė Lorita Butrimienė. Pašto ženklą išleidimo idėją aktyviai palaikė LR susisiekimo ir LR sveikatos apsaugos ministerijos bei LR Seimo Sveikatos reikalų komitetas.

Lietuvių kilmės mokslininkas prof. Oskaras Minkovskis pirmasis pasaulyje nustatė cukrinio diabeto priežastį – kasos veiklos sutrikimą, kai organizmas nebegamina hormono insulino. Profesoriaus darbai padėjo nustatyti cukrinio diabeto kilmę, tapo pagrindu atrasti ir išskirti insulina. Todėl visame pasaulyje prof.

Oskaras Minkovskis yra laikomas moderniosios diabetologijos pradininku. „Daugelis pasaulyje vis dar mažai žino, kad profesorius Oskaras Minkovskis yra kilęs iš Lietuvos. Pašto ženklas yra išskirtinis būdas pagerbti pasaulio medicinai nusipelnusį mokslininką iš Kauno ir dar kartą atkreipti visuomenės dėmesį į šią klatingą ligą“ – teigia Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Endokrinologijos klinikos vadovė ir Endokrinologijos instituto direktorė prof. Rasa Verkauskienė. Anot klinikos vadovės, cukrinis diabetas yra ypač klatinga ir labai paplitusi liga, kurią pasaulyje serga beveik 350 milijonų žmonių. Diabeto statistika yra negailestinga – pasaulyje kas 10 sekundžių diagnozuojami 2 nauji diabeto atvejai ir kas 10 sekundžių miršta žmogus, sergantis cukriniu diabetu.

„Dažnai mes net neįtariame, kad mūsų artimi draugai ar kolegos gyvena sirgdami šia liga, kuri yra daugelio gyvenimo būdo dalis. Todėl visuomenei labai svarbu kuo daugiau žinoti apie šią ligą, kad būtų galima atsikratyti egzistuojančių stereotipų ir palaikyti šiuos drąsius žmones“, – pabrėžia gydytoja endokrinologė. Kaip teigia medikė, Lietuvoje cukrinio diabetu serga daugiau nei 80 000 žmonių, dar antra tiek ligonių liga nėra diagnozuota. Daugiau nei 8 000 žmonių gyvybė priklauso nuo kasdienių insulino injekcijų.

„Lietuvių kilmės mokslininkas prof. Oskaras Minkovskis pirmasis pasaulyje nustatė cukrinio diabeto priežastį.“

6-ASIS TARPTAUTINIS BALTIJOS ŠALIŲ ANESTEZIOLŲ IR REANIMATOLOGŲ KONGRESAS

Spalio 18–20 dienomis Vilniuje vyko 6-asis Baltijos šalių anesteziologų ir reanimatologų kongresas.

Jurgita Borodičienė

Dalyvauti kongrese susirinko per 600 delegatų iš visų pasaulio šalių. Svarbu pažymėti, kad Baltijos šalių anesteziologų-reanimatologų kongresas tampa gražia profesinio bendravimo tradicija, susitinkama kas dveji metai skirtingose Baltijos šalyse – Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Šis kongresas pritraukia gausybę kviesinių lektorių svečių ne tik iš minėtų Baltijos šalių, bet ir iš kitų valstybių: Skandinavijos, Šveicarijos, Prancūzijos, Vokietijos, Belgijos, Čekijos, Lenkijos, JAV, Jungtinės Karalystės, Turkijos, Izraelio, Indijos ir kitų. Kongrese buvo pristatyta apie 130 žodinių pranešimų, 54 stendiniai pranešimai, taip pat kartu vyko

medicininės simuliacijos sesijos, kuriose praktiniais patarimais ir patirtimi dalijosi svečiai iš Danijos, turinčios didžiausią medicinines simuliacijos institutą Europoje. Savo patirtimi ir žiniomis dalijosi daugybė garsių pasaulio mokslininkų: prof. Peteris Biro (Šveicarija), prof. Francis Bonnetas (Prancūzija), prof. Hugo Van Akenas (Vokietija) ir daugelis kitų. Lietuvai kongrese atstovavo gausi gydytojų anesteziologų-reanimatologų delegacija iš Vilniaus ir Kauno universitetinių ligoninių – daugiausia gydytojai ir gydytojai rezidentai iš Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų. Mokslinė kongreso programa truko tris dienas. Lektoriai, klausytojai, farmacijos ir medicininės įrangos

Simuliacijos sesija.

kompanijų atstovai gilino žinias klausydami įvairiausių kryptių mokslų pranešimų. Kongresą sudarė net 27 skirtingos anesteziologijos ir intensyviosios terapijos sesijos, kurioms pirmininkavo užsienio šalių ir Lietuvos gydytojai, docentai, profesorai. Net 15 sesijų pirmininkai buvo Lietuvos universitetinių ligoninių atstovai, o 4 sesijoms vadovavo Lietuvos sveikatos mokslų universiteto

ligoninės Anesteziologijos klinikos šviesą ir mokslą skleidžiantys docentai Andrius Macas, Jūratė Gudaitytė, Aurika Karbonskienė, Diana Bilskienė, dr. Arūnas Gelmanas. Būtų sunku įsivaizduoti bent vieną šių dienų gydytoją anesteziologą-reanimatologą, kurio nedomintų intensyvioji kardiologija, kvėpavimo takų valdymas operacinėje ir reanimacijoje, regioninė arba neuroanestezija. Ne vienas

gydytojas anesteziologas-reanimatologas pritartų, kad šios sritys sudaro svarbią žinių ir įgūdžių sandaugą, kurios rezultatai stebimi gelbėjant mūsų pacientus. Vaikų sekcijoje pranešimus naujagimių anestezijos tematika skaitė doc. Danguolė Rūgūtė, apie anesteziją plastinių krūtinės ląstos operacijų metu – doktorantė Laura Lukošienė. ▶ 4 p.

GALIMYBĖ GAUTI PARAMĄ MTEP REZULTATŲ KOMERCINIMUI („SPIN OFF“ ARBA „START UP“ ĮMONIŲ ĮKŪRIMUI FINANSUOTI)

Spalio 23 d. Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra (MITA) paskelbė kvietimą mokslininkams, tyrėjams ir studentams, dirbantiems aukštųjų technologijų srityje, teikti projektų idėjas dėl mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos (MTEP) rezultatų komercinimo vadovaujantis Aukštųjų technologijų plėtos 2011–2013 metų programa. Šio kvietimo tikslas – rinkai pateikti inovatyvūs produktai, technologijos ar paslaugos. Pagrindinės projektų idėjų teikimo sąlygos:

- **Tinkami pareiškėjai:** mokslininkai, tyrėjai ar studentai (arba jų grupė), kartu su mokslo ir studijų institucijomis;
- **Finansavimo suma:** iki 70 000 Lt
- **Projekto įgyvendinimo trukmė:** iki 11 mėn.
- **Paraiškos pateikimo terminas:** iki 2012 m. gruodžio 7 d.

Išsamesnę informaciją galite gauti www.mita.lt tinklalapyje arba Plėtos tarnyboje. *Prašome Universiteto mokslininkus, tyrėjus ir studentus iki 2012-11-23 informuoti Plėtos tarnybą apie planuojamas teikti projektų idėjas elektroniniu adresu: pletra@lsmuni.lt*

MTEP rezultatų komercinimo sėkmės pavyzdžiai

Spalio 23 d. LR švietimo ir mokslo ministerijos bei LR užsienio reikalų ministerijos iniciatyva vyko renginys „Moksliniai tyrimai ir inovacijos – šiandienos sprendimai pažangiai ateičiai“, kurio metu MITA direktorius Arūnas Karlonas pristatė pagal ankstesnę MITA kvietimą finansuotą 13 įmonių įkūrimo sėkmės atvejus. Toliau pateikiame informaciją apie įmones, kurių įkūrimas biotechnologijos ar informacinių technologijų

srityje, buvo glaudžiai susijęs su tarpdisciplininiu mokslininkų grupių bendradarbiavimu:

UAB „AurumDOT“. Įkūrėjas – VU Onkologijos institutas. **Aukso nanodalelių taikymas biomedicinoje.** Įmonės veiklos apibūdinimas: nanodarinių, turinčių taurių metalų, taikymas biomedicinei diagnostikai ir terapijai buvo prognozuojamas jau 1993 m., tačiau visi tyrimai buvo atliekami su ne fluorescuojančiosiomis aukso nanodalelėmis. Tik 2010 m. parašytas pirmasis straipsnis apie fluorescuojančiųjų aukso nanodalelių sintezę naudojant mažas molekules. Tačiau šios dalelės nebuvo pritaikytos *in vitro* ir *in vivo* tyrimuose. Šiuo metu dar nesukurta specializuota kontrastinė medžiaga mamografijai, tačiau UAB „AurumDot“ susintetintamos aukso nanodalelės buvo pritaikytos rentgenodiagnostikoje. Projekto idėjos autorių nuomone, jų sintetintamos daugiavertės aukso nanodalelės, kaip kontrastiniai žymenys lazerinėms vaizdinimo ir terapijos technologijoms bei rentgeno diagnostikai, gali sėkmingai konkuruoti tarptautinėje rinkoje.

UAB „MeetAGene“. Įkūrėjas – VU Onkologijos institutas. **Bioinformatinių paslaugų teikimas / algoritmas.** Įmonės tikslas – bioinformatinių paslaugų teikimo / algoritmo, skirto biomedicinos srities darbo planavimui ir eksperimentinių duomenų bioinformatinei analizei, komercinimas. Šis projektas gimė iš poreikio bei suvokimo, kad pogenominės eros technologijos, generuojančios didžiulius duomenų kiekius, atvėrė platesnes

galimybes moksliniams tyrimams. Norint geriau suprasti patologijas ir sukurti naujus veiksmingesnius gydymo būdus, būtinas sisteminis požiūris į ląstelės funkcionavimą. Siekiant visiškai išnaudoti šių metodų teikiamą naudą, reikia susieti didžiulius nevienalyčių genomo duomenų kiekius. Tad reikia daug laiko ir piniginių sąnaudų – tam padeda tyrimo metu sukurtas bioinformatinių paslaugų algoritmas. Tikimasi, kad minėtas produktas, analizuodamas ir sujungdamas skirtingas duomenų bazes, padės mokslininkams efektyviai planuoti savo darbo laiką ir panaudoti esamus kitų tyrimų rezultatus.

UAB „Abili“. Įkūrėjas – Kauno technologijos universitetas. **Universalus nepusiausviris irklavimo treniruoklis – ir sportininkams, ir reabilitacijai.** Įmonė pateiks rinkai nepusiausviris irklavimo treniruoklį jau esamo nepusiausviris irklavimo treniruoklio prototipo pagrindu. Siekiant aukštų sporto rezultatų, naujų treniruoklių kūrimas, remiantis žmogaus kūno judesių biomechaninių ir fiziologinių parametrų tyrimais, yra aktualus ir skatina ieškoti metodų treniruoklių procesui tobulinti, irklavimo technikai gerinti, judesių koordinavimui lavinti, raumenų, raiščių ar sąnarių patiriamų traumų rizikai mažinti. Pagrindinis šios akademinės valtys imitatoriaus su irklais privalumas – ji bus valdoma posvyrio stabilizavimo sistemos principu, tai leis geriau imituoti irklautojo ir valtys būseną vandenyje. Būtent šis privalumas suteiks galimybę visapusiškai lavinti sportininko organizmą, kartu atvers galimybę panaudoti

treniruoklį ir reabilitacijos tikslais – naudojant judesių koordinavimą tam tikrų ligų atveju.

UAB „Power of Eye“. Įkūrėjas – Kauno technologijos universitetas. **Inovatyvus žvilgsnis į ateitį.** Inovatyvus įmonės produktas – pagal turimą asistuojančios valdymo technologijos prototipą bus sukurtas intelektualus autoasociatyvinis akies vyzdžio stebėjimo prietaisas. Technologijos bus paremtos efektyviomis vaizdų apdorojimo sistemomis ir naujais skaitinio intelekto metodais, padedančiais vartotojo valingai valdomą žvilgsnį paversti valdymo komanda. Asistuojanti valdymo technologija ne tik suteiks didesnę savarankiškumą žmonėms, turintiems regėjimo negalią, bet taip pat padės spręsti jų integracijos į visuomenę ir užimtumo klausimus Lietuvoje ir pasaulyje. Šį prietaisą bus galima panaudoti platesniu spektru – žmogaus regos, vartotojų reakcijos į naujo dizaino reklamą internetiniuose puslapiuose tyrimams bei dėmesio sutelkimo ties tam tikra vaizdine užduotimi virtualioje realybėje tyrimams.

Plėtos tarnyba kviečia Lietuvos sveikatos mokslų universiteto mokslininkus, tyrėjus ir studentus pasinaudoti MITA parama MTEP rezultatams komercializuoti, nepamirštant tinkamai apsaugoti Lietuvos sveikatos mokslų universiteto mokslininkų sukurtą intelektualinę nuosavybę, ypač vykdant tarpdisciplininius ir tarpinstitucinius mokslinius tyrimus!

**Plėtos tarnyba
Parenpta pagal MITA informaciją**

avevita

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto
Medicinos akademija
A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas
Tel. 407433, 327217, viet. tel. 1527, 1417.
Faksas 407433. El. p.: avevita@lsmuni.lt
Išsina kiekvieną penktadienį
<http://lsmuni.lt/lt/struktura/nekademiniai-padaliniai/leidybos-namai/leidiniai/>

Redakcinės kolegijos pirmininkas:
Edgaras STANKEVIČIUS, Leidybos namų direktorius

Redakcinė kolegija:
Algimantas TAMELIS, Medicinos fakulteto dekanas
Antanas SEDEREVIČIUS, LSMU prorektorius veterinarijai
Daiva ZAGURSKIENĖ, Kauno klinikų direktorė slaugai
Ingrida ULOZIENĖ, Mokslo centro vadovė

Kęstutis LEVIŠAUSKAS, Kauno klinikų direktorius
motinos ir vaiko sveikatos priežiūrai
Vytenis SIMENAS, Studentų atstovybės prezidentas

Korespondentai (viet. tel. 1417):
Loreta GIEDRAITIENĖ
Džiuljeta KULVIETIENĖ
Eglė SVITOJŪTĖ

Redakcija:
Eglė ŽEMAITIENĖ, vyriausioji redaktorė
viet. tel.: 6581, 1417, mob. tel. (8 682) 68423

Irena BUBNYTĖ, redaktorė
Nijolė DRAGŪNIENĖ, operatorė
Aida JAKIMAVIČIENĖ, korektorė
Jelena BABACHINA, maketuotoja

Spausdino UAB „Arx Baltica“,
Veiverių g. 142B, Kaunas
El. paštas: kaunas@arxbaltica.lt
Tiražas – 1000 egz.

Leidiny skirtas LSMU ir
LSMU ligoninės Kauno klinikų
darbuotojams, studentams

VISUOTINIS DOKTORANTŲ SUSIRINKIMAS

Lapkričio 7 d. 14 val. kviečiame į Visuotinį doktorantų susirinkimą MLK Z. Januškevičiaus posėdžių salėje.
Darbotvarkė

1. Sveikinimo žodis. Rektorius prof. Remigijus Žaliūnas.
2. Doktorantūros studijos LSMU. Prorektorė mokslui prof. Vaiva Lesauskaitė.
3. Daktaro diplomų ir padėkų moksliniams vadovams iškilmingas įteikimas. Rektorius prof. Remigijus Žaliūnas ir prorektorė mokslui prof. Vaiva Lesauskaitė.
4. Intranetas – doktorantams. E. studijų skyriaus darbuotoja Samanta Aglinskaitė
5. Lietuvos mokslo tarybos parama doktorantams. Prof. Dainius H. Pauža
6. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos informacija apie išankstinę asmens duomenų tvarkymo patikrą mokslinio medicininio tyrimo tikslais. Mokslo centro specialistė Agnė Giedraitienė.
7. Einamieji reikalai. Mokslo centro vadovė doc. Ingrida Ulozienė
8. Doktorantų tarybos klausimai.

DAKTARO DISERTACIJOS GYNIMAS

Lapkričio 27 d. 10 val. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Akušerijos ir ginekologijos klinikos Didžiojoje auditorijoje (Eivenių g. 2, LT-50009 Kaunas) viešajame Medicinos mokslo krypties tarybos posėdyje bus ginama **Kristinos Jarienės** Akušerijos ir ginekologijos klinikoje eksternu parengta daktaro disertacija „**Didelės onkogeninės rizikos žmogaus papilomos viruso sąsajos su gimdos kaklelio citologiniais ir histologiniais pokyčiais**“ (biomedicinos mokslai, medicina – 06B) Mokslinė konsultantė – doc. dr. **Meilė Minkauskienė** (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos akademija, biomedicinos mokslai, medicina – 06B) Medicinos mokslo krypties taryba: Pirmininkė – prof. habil. dr. **Vaiva Lesauskaitė** (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos akademija, biomedicinos mokslai, medicina – 06B) Nariai: Prof. habil. dr. **Virgilijus Ulozas** (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos akademija, biomedicinos mokslai, medicina – 06B) Doc. dr. **Astra Vitkauskienė** (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos akademija, biomedicinos mokslai, medicina – 06B) Dr. **Eglė Barčaitė** (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos akademija, biomedicinos mokslai, medicina – 06B) Prof. dr. **Gilbert Donders** (Leuven universitetas (Belgija), biomedicinos mokslai, medicina – 06B) Su disertacija galima susipažinti tinklalapyje <http://ismuni.lt/lt/veikla/mokslinė-veikla/apgintos-ir-ginamos-disertacijos/skelbimai-apie-ginamas-disertacijas/>

Mokslo centras

■ Paskaita!

Lapkričio 7 d. 8 val. LSMU MA Chirurgijos klinikos doc. **Žilvinas Dambrauskas** Kauno klinikų Didžiojoje auditorijoje (Eivenių g. 2) skaitys viešąją paskaitą „**Ar suaugusiųjų mokymo teorijos pritaikomos medicinos studijoms?**“

6-ASIS TARPTAUTINIS BALTIJOS ŠALIŲ ANESTEZIOLŲ IR REANIMATOLOGŲ KONGRESAS

◀ 3 p. Regioninės anestezijos sekcijoje apie vietinius anestetikus, komplikacijas regioninės anestezijos metu, naujoves kalbėjo doc. J. Gudaitytė. Dr. A. Gelmanas supažindino su antitrombozinių vaistų vartojimo, atliekant regioninę neįautrą, rekomendacijomis, taip pat paskaitas regioninės anestezijos tematika pristatė Anesteziologijos klinikos pedagogai ir gydytojai: dr. Darius Trepenaitis, doc. Ramūnas Tamošiūnas, doktorantė J. Borodičienė. Kvėpavimo takų valdymo temos populiarumas nemažėja. Tad apie tai žiniomis dalijosi doc. A. Karbonskienė, Skubios pagalbos skyriaus vadovas Kęstutis Stašaitis, doktorantė Ilona Šuskevičienė. Neuroanestezijos sekcijoje buvo nagrinėjamos temos apie modalinį neuromonitoringą, smegenų oksimetriją, paciento budimą po operacijos, anestezijos magnetinio rezonanso tyrimo metu bei kitos, kurias pristatė Anesteziologijos klinikos vadovas doc. A. Macas, doc. D. Bilskienė, dr. Gediminas Banevičius bei gydytoja rezidentė Alina Vilikė. Sepsio temos sekcijoje tarp šešių svarbių ir įdomių pranešimų buvo ir Intensyviosios terapijos klinikos va-

dovo prof. Vido Pilvinio paskaita apie mikrocirkuliaciją sepsio metu. Nebuvo užmiršta ir kardiologijos problema ir aktualumas, pristatyti pranešimai apie ūminį širdies nepakankamumą, dešiniojo skilvelio nepakankamumą, perigimdyvinę kardiomiopatiją, komplikacijas po trombolizės bei daug kitų vertingų ir įdomių pranešimų. Šis kongresas buvo ypatingas – daug dėmesio skirta simuliacijoms, praktiniams įgūdžiams lavinti ir juos pasikartoti. Danijos medicininės simuliacijos instituto bei jo vadovės prof. Doris Østergaard dėka, taip pat dalyvaujant doc. J. Gudaitytei ir doc. A. Karbonskieni, galėjome pakartoti seniau įgytus įgūdžius ir net įgyti naujų. Simuliacijų vedėjai dvi dienas aktyviai bendradarbiavo ir mokė įvairiausių sudėtingų situacijų sprendimų būdų dviejose atskirose sesijose: tiek „Sunkių kvėpavimo takų valdymo“, tiek „Kritinių įvykių anestezijos metu“ organizuotose simuliacijos sesijose. Turime padėkoti bei pasidžiaugti dideliu Anesteziologijos klinikos, kuri pagelbėjo reikalingomis simuliacijoms priemonėmis, indėliu. Kongreso metu daug dėmesio buvo skirta kvėpavimo takų valdymui, regio-

ninei, neuroanestezijai, intensyviajai kardiologijai, skausmo valdymui, peidiatrinei anestezijai, sunkių ligonių mišriai intensyviosios terapijos skyriuose, taip pat buvo skaityta daug kitų įdomių ir naudingų mokslo pranešimų. Netgi 20 stendinių pranešimų buvo iš Lietuvos. Iš jų 12 pristatė LSMUL KK gydytojai ir gydytojai rezidentai. Kongreso metu trys stendiniai pranešimai buvo pripažinti geriausiaisiais. Vieną apdovanojimą gavo ir LSMU MA Anesteziologijos klinikos doktorantė J. Borodičienė, kuri pristatė eksperimentinį klinikinį tyrimą apie impedanso kardiografijos pokyčius selektyviosios spinalinės anestezijos metu keičiant paciento padėtį. Kiti du apdovanojimai atiteko dalyviams iš Latvijos. Taip pat gražią ir gerą iniciatyvą ir entuziazmą parodė LSMUL KK Anesteziologijos klinikos rezidentai, pristatę žodinius ir stendinius pranešimus (Aleksandras Gembickij, Renata Rasimavičiūtė, Andrius Bubliskas, Linas Šikarskas, Audrius Mikalauskas, Giedrė Zinkevičiūtė-Žarskienė ir kiti), ne nuošalėje liko ir LSMU MA studentai, kurie domisi anestezilogija ir intensyviaja terapija. Programa buvo labai intensyvi ir norėjosi pasisemti daug naujų žinių, bet buvo surengta ir pažintinė programa po Lietuvos sostinę – Vilnių. Penktadienio vakarą renginio svečiai ir organizatoriai buvo pakviesti į Vilniaus rotušę pasidalyti patirtais įspūdžiais ir paskanauti šventinės vakarienės, skambant ritmingo džiaz garsams.

Spalio 19 d. savaitraščio „Ave vita“ Nr. 34 buvo išspausdinta užuojauta LSMU MA FF Analizės ir toksikologinės chemijos katedros vedėjui prof. L. Ivanauskui. Įvyko apmaudi klaida. Nuoširdžiai atsiprašome profesoriaus.

Analizės ir toksikologinės chemijos katedros studijų administratorė

LSMU MA Kauno klinikų Chirurgijos klinikos abdominalinės chirurgijos gydytoją **Vytautą Kymantą** mirus broliui nuoširdžiai užjaučia Chirurgijos klinikos kolektyvas.

ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSAŲ EITI ŠIAS PAREIGAS:

- Kauno klinikų filialo Onkologijos ligoninės *direktorius*.

Pretendentai turi atitikti kvalifikacinius reikalavimus pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. 299 patvirtintus kvalifikacinius reikalavimus Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialų vadovams.

Dokumentai priimami: Kauno klinikų Personalo skyriuje, 8 kab., Eivenių g. 2, Kaune, per 10 dienų nuo paskelbimo datos. Išsamesnė informacija tel. 8 (37) 326237.

- Onkologijos skyriaus vadovo-gydytojo onkologo chemoterapeuto (0,75 et.) ir Spindulinės terapijos skyriaus vadovo-gydytojo onkologo radioterapeuto (0,75 et.) Onkologijos ir hematologijos klinikoje;
- Abdominalinės chirurgijos gydytojo (3 x 0,75 et.) Chirurgijos klinikoje;
- Gydytojo dermatovenerologo (2 x 0,5 et.) Odos ir venerinių ligų klinikoje;
- Gydytojo ortodonto (0,5 et.) Ortodontijos klinikoje.
- Vyresniojo slaugytojo-slaugos administratoriaus 1,0 et. darbo krūviu: Akių ligų konsultaciniame-diagnostiniame skyriuje; Širdies chirurgijos anesteziologijos ir intensyviosios terapijos skyriuje; Galvos smegenų traumų skyriuje.
- Vyresniojo akušerio-slaugos administratoriaus 1,0 et. darbo krūviu Gimdymo skyriuje.

Kvalifikaciniai reikalavimai vyresniajam slaugytojui-slaugos administratoriui – slaugos studijų baigimo diplomai, bendrosios praktikos slaugytojo licencija ir ne mažesnis kaip 3 metų medicininio darbo stažas.

Kvalifikaciniai reikalavimai vyresniajam akušeriui-slaugos administratoriui – akušerijos studijų baigimo diplomai, akušerio licencija ir ne mažesnis kaip 3 metų medicininio darbo stažas.

Prašymą, gyvenimo aprašymą, turimą specialybę ir kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Personalo skyriui per 10 dienų nuo paskelbimo datos.

Prof. Juozas Pundzius, Generalinis direktorius

NEINVAZINIS ULTRAGARSINIS INTRAKRANIJINIO SPAUDIMO MATAVIMAS

◀ 2 p. Tyrimė atlikti IKS matavimai Lietuvos mokslininkų sukurtu neinvaziniu IKS absoliučiosios vertės matavimo įrenginiu, leidžiančiu matuoti IKS mm Hg. Toks prietaisas yra unikalus, neturintis analogų, o šia techniškai nauja versija mokslinis tyrimas atliktas pirmą kartą. Tyrimo metu nagrinėti ir intrakraniospinalinių pulsinių bangų pokyčiai, atsižvelgiant į intrakranijinio slėgio kitimą keičiant kūno padėtį. Neinvaziniai IKS absoliučiosios vertės matavimai, Goslingo pulsacijos indeksai ir kiti kraujotakos parametrai vidurinėse smegenų arterijose (VSA), regos nervo dangalų skersmenys bei intimos-medijos storis bendrosiose miego arterijose (BMA) lyginti su juosmens punkcijos metu pamatuotu smegenų skysčio spaudimu, atspindinčiu IKS. Nustatyta, kad didžiausią klinikinę vertę ir diagnostinį tikslumą padidėjusiam IKS matuoti turi neinvazinis IKS absoliučiosios vertės matavimo metodas. Goslingo pulsacijos indeksų VSA, regos nervų dangalų skersmenų ir intimos-medijos storio BMA matavimų ultragarsiniai meto-

dai tyrimui atrinktiems pacientams buvo per mažai tikslūs.“

Pagrindiniai disertacijos duomenys buvo pateikti viename iš pagrindinių Amerikos neurologijos žurnalų ir susilaukė teigiamų komentarų bei vertinimų.

„Neinvazinių ultragarsinių intrakranijinio spaudimo matavimo metodų laukia šviesi ateitis, – įsitikinęs dr. V. Matijošaitis. – Jais domisi daug organizacijų, klinikų, rengiami tarptautiniai projektai. Minėtais metodais domisi net Nacionalinė Amerikos aeronautikos asociacija: kosmonautams reikia matuoti spaudimą ne tik ruošiantis skrydžiui, bet ir jo metu. Susidomėjimą išreiškė ir JAV karo medicinos atstovai.“

„Neinvazinių ultragarsinių intrakranijinio spaudimo matavimo metodai reikalingi visai medicinai, ne tik karo ar NASA, – įsitikinęs dr. V. Matijošaitis. – Doktorantūra sudomino mane mokslinė veikla. Ne aprašomoji, statistinė, bet daugiau praktinė, klinikinė veikla, inovatyvus tyrimas. Labai džiaugiuosi, kad tokia galimybė pasitaikė, atsirado tema, galinti pasitarnauti ne tik mokslui, bet ir konkretaus paciento sveikatai.“